

Sbírka zákonů republiky Československé

Částka 33.

Vydána dne 28. července 1951.

Cena Kčs 3.—.

O B S A H:

(58.—62.) **58.** Zákon, kterým se mění a doplňuje zákon o znárodnění ve stavebnictví. — **59.** Vyhláška o úplném znění zákona o znárodnění ve stavebnictví. — **60.** Nařízení, kterým se rozšiřuje platnost zákona o národních podnicích průmyslových na národní podniky v oboru ministerstva stavebního průmyslu. — **61.** Zákon, jímž se zrušují oprávnění civilních techniků a inženýrské komory. — **62.** Nařízení o závazcích vázoucích na některém znárodněném majetku.

58.**Zákon****ze dne 11. července 1951,****kterým se mění a doplňuje zákon o znárodnění ve stavebnictví.**

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

Čl. I.

Zákon č. 121/1948 Sb., o znárodnění ve stavebnictví, se mění a doplňuje takto:

1. § 1 odst. 2 zní:

„(2) Splní-li se u některého podniku podmínky pro znárodnění podle odstavce 1 po dni 1. ledna 1948, znárodní se dnem, který určí ministr stavebního průmyslu.“

2. § 1 odst. 6 zní:

„(6) Ustanovení předchozích odstavců se nevztahují na podniky:

- a) společenstev výdělkových a hospodářských, zřízených podle zákona č. 70/1873 ř. z., o společenstvech výdělkových a hospodářských, na Slovensku družstev zřízených podle §§ 223 a násl. zák. čl. XXXVII/1875, o obchodním zákonu, jsou-li tyto podniky společenstvy nebo družstvy přímo provozovány, s výjimkou podniků, které nejpozději do 31. prosince 1948 určil ministr techniky v dohodě s Ústřední radou odborů a Ústřední radou družstev,

- b) které ministr stavebního průmyslu v dohodě s ministrem financí vyloučí ze znárodnění, při čemž jejich vlastníkům (provozovatelům) nařídí, aby je trvale zastavili, protože se vláda usnesla, že jejich další provozování není v obecném zájmu.“

3. § 1 odst. 7 zní:

„(7) O tom, jsou-li splněny podmínky pro znárodnění podle tohoto zákona, rozhoduje ministr stavebního průmyslu.“

4. § 3 zní:

„§ 3.

Pokud v oboru působnosti ministra stavebního průmyslu se majetku znárodněného podle tohoto zákona nepoužije ke zřízení národního podniku nebo k začlenění do národního podniku anebo pokud takový majetek nebude svěřen do správy orgánům v oboru jeho působnosti, může ministr stavebního průmyslu takový majetek v dohodě s ministrem financí a s jiným ministrem převést do pravomoci tohoto ministra, aby o něm učinil takové opatření ve vlastním oboru působnosti, nebo jej může svěřit do správy komunálním podnikům nebo jej může přenechat jiným právníkům osobám za náhradu, určenou podle § 8 dekretu presidenta republiky č. 100/1945 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících (dále jen „dekret“).“

5. § 4 odst. 8 zní:

„(8) O rozsahu znárodnění podle odstavců 2 až 5 rozhoduje ministr stavebního průmyslu.“

lu. Ministr stavebního průmyslu může toto rozhodování, jakož i rozhodování podle odstavce 6, přenést na krajské národní výbory. Pro řízení o zjištění rozsahu znárodnění neplatí ustanovení vládního nařízení č. 8/1928 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (o správním řízení).“

6. § 5 zní:

„§ 5.

(1) Národní podnik, do kterého se začleňuje majetek znárodněného podniku, vstupuje v den převzetí v jeho závazky. Začlení-li se majetek do několika národních podniků, určí ministr stavebního průmyslu, do kterých závazků vstoupí jednotlivé národní podniky.

(2) Ministr stavebního průmyslu určí v dohodě s ministrem financí, které závazky znárodněného podniku přecházejí se svěřením majetku znárodněného podniku do správy orgánů v oboru jeho působnosti, a to dnem převzetí majetku.

(3) Ministr stavebního průmyslu v dohodě s ministrem financí a s věcně příslušným ministrem může učinit opatření o přechodu závazků patřících k znárodněnému majetku, který byl podle § 3 převeden do pravomoci jiného ministra nebo svěřen do správy komunálního podniku nebo přenechán jiné právnické osobě.

(4) K závazkům znárodněného podniku nepatří závazky, podle nichž má majetek tohoto podniku nebo jeho část přejít po dni počátku účinnosti tohoto zákona na třetí osobu. Závazky znárodněného podniku se nepokládají také osobní daně, dávky a poplatky bývalého vlastníka; takové závazky nepřecházejí s majetkem, který byl začleněn do národního podniku nebo svěřen do správy orgánů podle odstavce 2 nebo s nímž bylo učiněno opatření nebo který byl svěřen do správy nebo přenechán podle § 3, ani se nelze pro ně uspokojiti z majetku znárodněného podniku. Osobními daněmi a dávkami se rozumějí daň důchodová, válečný příspěvek, daň rentová přímo vybraná, daň z majetku podle vládního nařízení č. 410/1942 Sb., majetkové dávky podle zákona č. 134/1946 Sb., o dávce z majetkového přírůstku a o dávce z majetku, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, a mimořádné dávky podle zákona č. 185/1947 Sb., o mimořádné jednorázové dávce a mimořádné dávce z nadměrných přírůstků na majetku, ve znění zákona č. 180/1948 Sb. Způsob úhrady těchto osobních daní a dávek stanoví ministerstvo financí vyhláškou v úředním listě.

(5) U závazků, které jsou hospodářsky neodůvodněné, počítajíc v to závazky ze služebních smluv, zaručujících zaměstnancům nepřiměřeně vysoké platy, zaopatřovací požitky, obytné a pod., může se národní podnik domáhat zrušení nebo jiné přiměřené správy. Nedojde-li o tom k dohodě, rozhodne rozhodčí soud podle předpisů o tom vydaných. Ustanovení vět první a druhé platí přiměřeně také, jde-li o závazky, jež přecházejí se svěřením znárodněného majetku do správy orgánů zmíněných v odstavci 2, nebo které přecházejí podle odstavce 3.

(6) Národní podnik, do něhož se začleňuje majetek znárodněný podle § 4 odst. 3 a odst. 4 písm. b), který náležel někomu jinému, než vlastníku znárodněného podniku, vstupuje v závazky vyplývající z práv váznoucích na tomto majetku, a to v rozsahu a za podmínek, které upraví vláda nařízením. V tomto nařízení bude také upraven přechod takových závazků, bude-li majetek svěřen do správy orgánů v oboru působnosti ministra stavebního průmyslu nebo podle § 3 převeden do pravomoci jiného ministra nebo svěřen do správy komunálním podnikům nebo přenechán jiným právnickým osobám.

(7) Pokud z rozhodnutí, kterým se činí opatření o znárodněném majetku, nevyplyvá nic jiného, neručí stát za závazky znárodněného podniku, ani když dojde k úpravě závazků podle § 6.“

7. § 6 odst. 1 zní:

„(1) Je-li majetek znárodněného podniku ke dni převzetí předlužen, může národní podnik požádat soud, aby do výše obecné ceny aktiv předluženého majetku podniku upravil ke dni převzetí uspokojení závazků patřících k tomuto majetku a určil jejich splatnost, přihlížejce k hospodářským možnostem národního podniku. To platí obdobně i o orgánu, o komunálním podniku nebo jiné právnické osobě, jimž byl majetek znárodněného podniku podle § 3 svěřen do správy nebo přenechán.“

8. § 6 odst. 3 písm. a) zní:

„a) nedotčeny zůstávají závazky vyplývající z nároků věřitelů na vyloučení věcí z převzatého majetku, pokud takové nároky nezakládají znárodněním;“

9. § 6 odst. 3 písm. c) zní:

„c) ostatní závazky, které podle pořadí jim příslušejícího nebudou plně kryty rozdílem mezi obecnou cenou aktiv znárodněného podniku a hodnotou závazků, které podle ustano-

vení písm. a) a b) zůstanou nedotčeny, se uspokojí poměrně. Za takovéto závazky se pokládají také závazky uvedené pod písm. b), pokud nejsou kryty způsobem tam uvedeným;“

10. § 6 odst. 4 zní:

„(4) Úprava závazků podle tohoto paragrafu působí pouze proti navrhovateli. Proti němu nepůsobí závazky, které podle pořadí jím náležejícího nebudou uspokojeny.“

11. § 6 odst. 5 se zrušuje.

12. § 7 odst. 1 a 2 znějí:

„§ 7.

(1) Národní podnik, do něhož byl majetek znárodněného podniku začleněn, po případě i jiný podnik, orgán nebo právnická osoba, jimž byl majetek znárodněného podniku podle § 3 svěřen do správy nebo přenechán, může odporovat právním jednáním, která vykonal vlastník znárodněného majetku po 27. říjnu 1945 v úmyslu poškodit nebo ztížit znárodnění nebo zavléci ve svůj nebo cizí prospěch majetkové hodnoty.

(2) Odporovat lze do pěti let ode dne rozhodnutí, kterým se činí opatření o znárodněném majetku. Jinak platí přiměřeně ustanovení §§ 46 až 52 občanského zákoníka.“

13. §§ 8 a 9 znějí:

„§ 8.

Pokud není stanoveno jinak ani nejde o prodloužení podle § 6 odst. 1, přísluší za majetek znárodněný podle tohoto zákona náhrada, o které platí přiměřeně ustanovení §§ 7 až 11 dekretu.

§ 9.

(1) Při určení náhrady se nepřihlíží k hodnotě

- a) staveb, prací a dodávek, provedených, rozestavěných a nedokončených, jež nejsou zahrnuty do jednotného hospodářského plánu, platného v den znárodnění, pokud při nich byly porušeny platné předpisy,
- b) surovin, výrobních hmot, polotovarů a tovarů, získaných v rozporu s předpisy o obhospodařování a přidělu surovin, hmot a výrobků, platnými v den znárodnění,
- c) pohledávek za stavby, práce a hmoty, polotovary a výrobky, provedené nebo dodané v rozporu s předpisy uvedenými v písm. b),
- d) nevytěženého nerostného bohatství,
- e) majetku určeného pro sociální, vzdělávací, tělovýchovné a podobné účely.

(2) Náhrada se neposkytuje osobám, které byly nebo budou odsouzeny pro takový trestný čin nebo potrestány pro takový přestupek, jímž projevily nepřátelský postoj k lidové demokratickému řádu republiky nebo k její socialistické výstavbě.“

14. Nadpis nad § 10 zní:

„Československé stavební závody, národní podnik, a jejich organizace.“

15. § 10 odst. 1 zní:

„(1) Československé stavební závody, národní podnik, se sídlem v Praze, zřízené k jednotnému vedení a podnikatelskému obstarávání prací, výkonů a dodávek potřebných k provádění staveb všeho druhu, jsou samostatnou právní osobou, spravovanou ředitelem. Činnost tohoto národního podniku na Slovensku obstarává jeho oblastní správa v Bratislavě.“

16. § 10 odst. 2 úvodní věta zní:

„(2) Do podnikové činnosti československých stavebních závodů, národního podniku, patří zejména:“

17. § 10 odst. 3 zní:

„(3) Ustanovení § 4, § 5 odst. 2, §§ 6 až 20, §§ 22 až 32, § 38, § 40, § 42 odst. 2 až 4, §§ 43 až 48, § 53, §§ 55 a 56 zákona č. 103/1950 Sb., o národních podnicích průmyslových, platí přiměřeně i pro československé stavební závody, národní podnik, s tím, že československé stavební závody, národní podnik, podléhají přímo ministru stavebního průmyslu a že ředitele a jeho zástupce jmenuje a odvolává ministr stavebního průmyslu.“

18. Do § 10 se vkládá další odstavec 4 tohoto znění:

„(4) Ministr stavebního průmyslu může pověřit ředitele československých stavebních závodů, národního podniku, výkonem úkolů generálního ředitele vůči jiným národním podnikům v oboru své působnosti. V tomto případě platí o obstarávání těchto úkolů přiměřeně ustanovení §§ 33 až 37 zákona č. 103/1950 Sb. a působnost generálního ředitelství obstarávají československé stavební závody, národní podnik.“

19. § 11 se zrušuje.

20. § 12 zní:

„§ 12.

Rozsah majetku, kterého stát nabyl konfiskací a který je svěřován do správy národního podniku v oboru ministerstva stavebního průmyslu, určí toto ministerstvo v dohodě s ministerstvem financí.“

21. §§ 13 až 18 se zrušují.

22. § 20 zní:

„§ 20.

Oprávnění k provádění staveb jakéhokoli druhu může příslušný úřad udělit jen se souhlasem ministerstva stavebního průmyslu. Souhlasu je třeba též při zakládání nových podniků těchto odvětví podle oprávnění již dříve udělených.“

23. § 21 zní:

„§ 21.

Právní úkony a úřední úkony, potřebné k provádění tohoto zákona, jsou osvobozeny od poplatků a dávek. Toto osvobození neplatí pro obchodní činnost znárodněného podniku ani pro opatření učiněná likvidátorem při likvidaci právnické osoby nebo společnosti.“

24. § 22 odst. 2 se zrušuje.

Čl. II.

Opatření učiněná ve shodě s ustanoveními tohoto zákona přede dnem počátku jeho účinnosti se ode dne opatření pokládají za účinná podle tohoto zákona.

Čl. III.

Ministr stavebního průmyslu upraví a ve Sbírce zákonů vyhlásí úplné znění zákona č. 121/1948 Sb., jak vyplývá z pozdějších předpisů a z čl. I tohoto zákona.

Čl. IV.

Ministr stavebního průmyslu se zmocňuje, aby nařízením stanovil den, kterým pozbývá účinnosti § 10 zákona č. 121/1948 Sb., ve znění čl. I tohoto zákona.

Čl. V.

Ustanovení čl. I č. 6, 7, 8, 9, 10, 12 a 13 tohoto zákona nabývají účinnosti dnem 1. ledna 1948, ostatní jeho ustanovení dnem vyhlášení. Tento zákon provede ministr stavebního průmyslu v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

59.

Vyhláška ministra stavebního průmyslu

ze dne 28. července 1951

o úplném znění zákona o znárodnění
ve stavebnictví.

Podle čl. III zákona č. 58/1951 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon o znárodnění ve stavebnictví, vyhláším v příloze úplné znění zákona č. 121/1948 Sb., jak vyplývá z pozdějších předpisů.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Příloha vyhlášky č. 59/1951 Sb.

Úplné znění zákona č. 121/1948 Sb., jak vyplývá z pozdějších předpisů a předpisů čl. I zákona č. 58/1951 Sb.

Zákon

ze dne 28. dubna 1948 č. 121 Sb.,

o znárodnění ve stavebnictví, ve znění předpisů
jej měnících a doplňujících.

Ústavodárné Národní shromáždění republiky
Československé usneslo se na tomto zákoně:

Oddíl I.

Rozsah znárodnění.

§ 1.

(1) Dnem 1. ledna 1948 se znárodnují zestátněním podniky, které na podkladě oprávnění živnostenského nebo oprávnění uděleného podle předpisů o civilních technících (civilních inženýrech a civilních geometrech) provádějí stavební práce jakéhokoli druhu a u nichž počet osob v podniku zaměstnaných nebo činných dosáhl kdykoliv od 1. ledna 1946 padesáti osob.

(2) Splní-li se u některého podniku podmínky pro znárodnění podle odstavce 1 po dni 1. ledna 1948, znárodnuje se dnem, který určí ministr stavebního průmyslu.

(3) Je-li spojeno nebo spojí-li se dva nebo více stavebních podniků za účelem společného provedení jedné nebo více staveb jakéhokoli druhu, podléhají dotčené podniky znárodnění, zvýší-li se tím počet osob v těchto spojených podnicích zaměstnaných nebo činných na padesát.

(4) Při zjišťování počtu osob v podniku zaměstnaných nebo činných podle odstavců 1 až 3 rozhoduje součet všech těchto osob bez ohledu na to, kde pracují nebo pracovali.

(5) Ministr stavebního průmyslu určí v dohodě se zúčastněnými ministry po slyšení Ústřední rady odborů vyhláškou v úředním listě druhy podniků, které se pokládají za podniky podle odstavců 1 a 3.

(6) Ustanovení předchozích odstavců se nevztahují na podniky:

- a) společenstev výdělkových a hospodářských, zřízených podle zákona č. 70/1873 ř. z., o společenstvech výdělkových a hospodářských, na Slovensku družstev zřízených podle §§ 223 a násl. zák. č. XXXVII/1875, o obchodním zákonu, jsou-li tyto podniky společenstvy nebo družstvy přímo provozovány, s výjimkou podniků, které nejpozději do 31. prosince 1948 určil ministr techniky v dohodě s Ústřední radou odborů a Ústřední radou družstev,
- b) které ministr stavebního průmyslu v dohodě s ministrem financí vyloučí ze znárodnění, při čemž jejich vlastníkům (provozovatelům) nařídí, aby je trvale zastavili, protože se vláda usnesla, že jejich další provozování není v obecném zájmu.

(7) O tom, jsou-li splněny podmínky pro znárodnění podle tohoto zákona, rozhoduje ministr stavebního průmyslu.

§ 2.

(1) Dosavadní vlastníci, držitelé, orgány národní správy a zmocněnci k zatímní správě (§ 19) podniků, podléhajících znárodnění podle § 1, podají ministerstvu stavebního průmyslu hlášení, jehož vzor vyhlásí ministr stavebního průmyslu v úředním listě. Toto hlášení jest podati do 15 dnů ode dne vyhlášení vzoru. Nastanou-li okolnosti rozhodné pro znárodnění teprve po tomto dni, počíná lhůta ke hlášení dnem, kdy tyto okolnosti nastaly. V řízení musí spolupůsobiti též osoby, které k tomu budou vyzvány ministerstvem stavebního průmyslu. Hlášení má býti podepsáno i závodní radou nebo závodním důvěrníkem; pokud hlášení nepodává dosavadní vlastník nebo držitel znárodněného majetku, je povinen připojit k němu své vyjádření.

(2) Osoby jmenované v odstavci 1 jsou povinny spolupůsobiti při sestavování účetních závěrek za dobu do znárodnění, pokud k tomu budou vyzvány příslušným generálním ředitelstvím.

§ 3.

Pokud v oboru působnosti ministra stavebního průmyslu se majetku znárodněného podle tohoto zákona nepoužije ke zřízení národního podniku nebo k začlenění do národního podniku anebo pokud takový majetek nebude svěřen do správy orgánům v oboru jeho působnosti, může ministr stavebního průmyslu takový majetek v dohodě s ministrem financí a s jiným ministrem převést do pravomoci tohoto ministra, aby o něm učinil takové opatření ve vlastním oboru působnosti, nebo jej může svěřit do správy komunálním podnikům nebo jej může přenechat jiným právnickým osobám za náhradu, určenou podle § 8 dekretu prezidenta republiky č. 100/1945 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících (dále jen „dekret“).

§ 4.

(1) Znárodněním nabývá stát vlastnictví k znárodněnému majetku.

(2) Znárodnění se týká

- a) nemovitostí, budov, zařízení, ložisek a nalezišť surovin,
- b) příslušenství podniku počítajíc v to všechny movitosti a práva (licence, živnostenská oprávnění, známky, vzorky, vodní práva a pod.), směnky, cenné papíry, vkladní knížky, hotovosti a pohledávky,
- c) jiných movitostí a práv, než která jsou příslušenstvím podniku.

(3) Majetku uvedeného v odstavci 2 se znárodnění týká, slouží-li nebo je-li určen provozu znárodněného podniku, i když náleží někomu jinému než vlastníku podniku. Patentů a zásob, zejména surovin, pomocných a provozovacích hmot, polotovarů, rozpracovaných a hotových výrobků, se znárodnění týká, jen patří-li vlastníku nebo provozovateli znárodněného podniku.

(4) Spolu s podnikem se znárodnějí v rozsahu plynoucím z ustanovení odstavců 2 a 3:

- a) veškeré výrobní podniky a závody náležející vlastníku nebo provozovateli znárodněného podniku,
- b) veškeré podniky a závody, které tvoří s podnikem znárodněným hospodářský celek, i když náleží někomu jinému než vlastníku znárodněného podniku.

(5) Náleží-li znárodněný podnik komanditní společnosti na akcie, akciové společnosti nebo společnosti s ručením omezeným, znárodněje se veškerý jejich majetek, jakož i ve stejném rozsahu podniky koncernové, u kterých jim náleží více než polovina základního kapitálu nebo na které mají rozhodující vliv.

(6) Ministr stavebního průmyslu může vyjmouti ze znárodnění jednotlivé majetkové kusy, majetkové soubory nebo práva, pokud jich není nezbytně třeba k provozu národního podniku, a ponechat je dosavadnímu vlastníku, kterému může zároveň uložit podmínky, zejména podmínku, že do stanovené lhůty zřídí ve prospěch národního podniku služebnost nebo užívací právo.

(7) Ustanovení předchozího odstavce lze obdobně užít i na majetek, na který se vztahuje ustanovení čl. IV zákona č. 79/1948 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon ze dne 16. května 1946, č. 128 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o nárocích z této neplatnosti a z jiných zásahů do majetku vzházejících. Jde-li při tom o majetek znárodněný nebo o takový jiný majetek, k jehož znárodnění nedošlo jen v důsledku neplatného majetkově-právního jednání nebo neplatného zásahu z doby nesvobody, hledí se v řízení o náhradě na osoby, které dosáhly pravomocného výroku podle čl. IV odst. 1 zákona č. 79/1948 Sb. jako by jim tento majetek byl znárodněn.

(8) O rozsahu znárodnění podle odstavců 2 až 5 rozhoduje ministr stavebního průmyslu. Ministr stavebního průmyslu může toto rozhodování, jakož i rozhodování podle odstavce 6, přenést na krajské národní výbory. Pro řízení o zjištění rozsahu znárodnění neplatí ustanovení vládního nařízení č. 8/1928 Sb., o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (o správním řízení).

§ 5.

(1) Národní podnik, do kterého se začleňuje majetek znárodněného podniku, vstupuje v den převzetí v jeho závazky. Začlení-li se majetek do několika národních podniků, určí ministr stavebního průmyslu, do kterých závazků vstoupí jednotlivé národní podniky.

(2) Ministr stavebního průmyslu určí v dohodě s ministrem financí, které závazky znárodněného podniku přecházejí se svěřením majetku znárodněného podniku do správy orgánů v oboru jeho působnosti, a to dnem převzetí majetku.

(3) Ministr stavebního průmyslu v dohodě s ministrem financí a s věcně příslušným ministrem může učinit opatření o přechodu závazků patřících k znárodněnému majetku, který byl podle § 3 převeden do pravomoci jiného ministra nebo svěřen do správy komunálnímu podniku nebo přenechán jiné právnické osobě.

(4) K závazkům znárodněného podniku nepatří závazky, podle nichž má majetek tohoto podniku nebo jeho část přejít po dni počátku účinnosti tohoto zákona na třetí osobu. Za závazky znárodněného podniku se nepokládají také osobní daně, dávky a poplatky bývalého vlastníka; takové závazky nepřecházejí s majetkem, který byl začleněn do národního podniku nebo svěřen do správy orgánům podle odstavce 2 nebo s nímž bylo učiněno opatření nebo který byl svěřen do správy nebo přenechán podle § 3, ani se nelze pro ně uspokojiti z majetku znárodněného podniku. Osobními daněmi a dávkami se rozumějí daň důchodová, válečný příspěvek, daň rentová přímo vybíraná, daň z majetku podle vládního nařízení č. 410/1942 Sb., majetkové dávky podle zákona č. 134/1946 Sb., o dávkách z majetkového přírůstku a o dávkách z majetku, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících, a mimořádné dávky podle zákona č. 185/1947 Sb., o mimořádné jednorázové dávce a mimořádné dávce z nadměrných přírůstků na majetku, ve znění zákona č. 180/1948 Sb. Způsob úhrady těchto osobních daní a dávek stanoví ministerstvo financí vyhláškou v úředním listě.

(5) U závazků, které jsou hospodářsky neodůvodněné, počítajíc v to závazky ze služebních smluv, zaručujících zaměstnancům nepřiměřeně vysoké platy, zaopatřovací požitky, odbytné a pod., může se národní podnik domáhat zrušení nebo jiné přiměřené úpravy. Nedojde-li o tom k dohodě, rozhodne rozhodčí soud podle předpisů o tom vydaných. Ustanovení vět první a druhé platí přiměřeně také, jde-li o závazky, jež přecházejí se svěřením znárodněného majetku do správy orgánů zmíněných v odstavci 2, nebo které přecházejí podle odstavce 3.

(6) Národní podnik, do něhož se začleňuje majetek znárodněný podle § 4 odst. 3 a odst. 4 písm. b), který náležel někomu jinému, než vlastníku znárodněného podniku, vstupuje v závazky vyplývající z práv váznoucích na tomto majetku, a to v rozsahu a za podmínek, které upraví vláda nařízením. V tomto nařízení bude také upraven přechod takových závazků, bude-li majetek svěřen do správy orgánům v oboru působnosti ministra stavebního průmyslu nebo podle § 3 převeden do pravomoci jiného ministra nebo svěřen do správy komunálním podnikům nebo přenechán jiným právnickým osobám.

(7) Pokud z rozhodnutí, kterým se činí opatření o znárodněném majetku, nevyplývá nic jiného, neručí stát za závazky znárodněného podniku, ani když dojde k úpravě závazků podle § 6.

§ 6.

(1) Je-li majetek znárodněného podniku ke dni převzetí předlužen, může národní podnik požádat soud, aby do výše obecné ceny aktiv předluženého majetku podniku upravil ke dni převzetí uspokojení závazků patřících k tomuto majetku a určil jejich splatnost, přihlížeje k hospodářským možnostem národního podniku. To platí obdobně i o orgánu, o komunálním podniku nebo jiné právnické osobě, jimž byl majetek znárodněného podniku podle § 3 svěřen do správy nebo přenechán.

(2) Věřitelé jsou povinni na vyzvání soudu vyhláškou v úředním listě ve lhůtě soudem stanovené přihlásiti své nároky k řízení o návrhu podle odstavce 1; neučiní-li tak, jejich nároky proti národnímu podniku zanikají.

(3) Úprava podle odstavce 1 se provede takto:

- a) nedotčeny zůstávají závazky vyplývající z nároků věřitelů na vyloučení věcí z převzatého majetku, pokud takové nároky nezanikly znárodněním;
- b) nedotčeny zůstávají též závazky, vyplývající z nároků věřitelů, majících právo na oddělené uspokojení z určité věci, pokud jsou kryty hodnotou této věci;
- c) ostatní závazky, které podle pořadí jim příslušejícího nebudou plně kryty rozdílem mezi obecnou cenou aktiv znárodněného podniku a hodnotou závazků, které podle ustanovení písm. a) a b) zůstanou nedotčeny, se uspokojí poměrně. Za takového závazky se pokládají také závazky uvedené pod písm. b), pokud nejsou kryty způsobem tam uvedeným;
- d) závazky, na něž se vztahují ustanovení písm. c), se zařazují podle pořadí do pěti tříd. Do první třídy náleží náklady řízení, do druhé až páté třídy náleží závazky, které se v exekuční likvidaci uspokojují v pořadí uvedeném v § 594 odst. 1 písm. a) až d) občanského soudního řádu. Závazky téže třídy mají mezi sebou stejné pořadí.

(4) Úprava závazků podle tohoto paragrafu působí pouze proti navrhovateli. Proti němu nepůsobí závazky, které podle pořadí jim náležejícího nebudou uspokojeny.

§ 7.

(1) Národní podnik, do něhož byl majetek znárodněného podniku začleněn, po případě

i jiný podnik, orgán nebo právnická osoba, jimž byl majetek znárodněného podniku podle § 3 svěřen do správy nebo přenechán, může odporovat právním jednáním, která vykonal vlastník znárodněného majetku po 27. říjnu 1945 v úmyslu poškodit nebo ztížit znárodnění nebo zavléci ve svůj nebo cizí prospěch majetkové hodnoty.

(2) Odporovat lze do pěti let ode dne rozhodnutí, kterým se činí opatření o znárodněném majetku. Jinak platí přiměřeně ustanovení §§ 46 až 52 občanského zákoníka.

(3) Právní jednání o převodu podniků, na které by se vztahoval tento zákon, nebo o převodu kapitálových účastí na společnostech, jejichž podniky se znárodnují podle tohoto zákona, pokud byla uzavřena v době dvou měsíců přede dnem znárodnění, jsou platná, jen schválil-li je ministerstvo stavebního průmyslu.

Oddíl II.

N á h r a d a.

§ 8.

Pokud není stanoveno jinak ani nejde o předlužení podle § 6 odst. 1, přísluší za majetek znárodněný podle tohoto zákona náhrada, o které platí přiměřeně ustanovení §§ 7 až 11 dekretu.

§ 9.

(1) Při určení náhrady se nepřihlíží k hodnotě

- a) staveb, prací a dodávek, provedených, rozestavěných a nedokončených, jež nejsou zahrnuty do jednotného hospodářského plánu, platného v den znárodnění, pokud při nich byly porušeny platné předpisy,
- b) surovin, výrobních hmot, polotovarů a tovarů, získaných v rozporu s předpisy o obhospodařování a přidělu surovin, hmot a výrobků, platnými v den znárodnění,
- c) pohledávek za stavby, práce a hmoty, polotovary a výrobky, provedené nebo dodané v rozporu s předpisy uvedenými v písm. b),
- d) nevytěženého nerostného bohatství,
- e) majetku určeného pro sociální, vzdělávací, tělovýchovné a podobné účely.

(2) Náhrada se neposkytuje osobám, které byly nebo budou odsouzeny pro takový trestný čin nebo potrestány pro takový přestupek, jímž projeví nepřátelský postoj k lidové demokratickému řádu republiky nebo k její socialistické výstavbě.

Oddíl III.

Československé stavební závody,
národní podnik, a jejich
organisace.

§ 10.

(1) Československé stavební závody, národní podnik, se sídlem v Praze, zřízené k jednotnému vedení a podnikatelskému obstarávání prací, výkonu a dodávek potřebných k provádění staveb všeho druhu, jsou samostatnou právnickou osobou, spravovanou ředitelem. Činnost tohoto národního podniku na Slovensku obstarává jeho oblastní správa v Bratislavě.

(2) Do podnikové činnosti Československých stavebních závodů, národního podniku, patří zejména:

- konat práce všeho druhu, jichž je třeba k provedení a dokončení jakýchkoli staveb, a dále všechny práce, výkony a dodávky k této činnosti patřící,
- obstarávat kvalifikovanými odborníky plány, rozpočty a kalkulace pro všechny druhy stavebních prací,
- vyrábět montované a polomontované stavby, stavební konstrukce, stavební dílce a tvárnice,
- spolupracovat po odborné stránce se stavebními podniky komunálními a lidových družstev,
- nabývat, pronajímat, opravovat a zcizovat stavební stroje,
- pečovat o výzkumnictví a zkušebnictví ve stavebnictví a provádět je.

(3) Ustanovení § 4, § 5 odst. 2, §§ 6 až 20, §§ 22 až 32, § 38, § 40, § 42 odst. 2 až 4, §§ 43 až 48, § 53, §§ 55 a 56 zákona č. 103/1950 Sb., o národních podnicích průmyslových, platí přiměřeně i pro Československé stavební závody, národní podnik, s tím, že Československé stavební závody, národní podnik, podléhají přímo ministru stavebního průmyslu a že ředitele a jeho zástupce jmenuje a odvolává ministr stavebního průmyslu.

(4) Ministr stavebního průmyslu může pověřit ředitele Československých stavebních závodů, národního podniku, výkonem úkolů generálního ředitele vůči jiným národním podnikům v oboru své působnosti. V tomto případě platí o obstarávání těchto úkolů přiměřeně ustanovení §§ 33 až 37 zákona č. 103/1950 Sb. a působnost generálního ředitelství obstarávají Československé stavební závody, národní podnik.

§ 11.

(Zrušen ustanovením čl. I č. 19 zákona č. 58/1951 Sb.).

§ 12.

Rozsah majetku, kterého stát nabyl konfiskací a který je svěřován do správy národního podniku v oboru ministerstva stavebního průmyslu, určí toto ministerstvo v dohodě s ministerstvem financí.

§§ 13 až 16.

(Zrušeny ustanovením čl. I č. 21 zákona č. 58/1951 Sb.).

Oddíl IV.

Závěrečná ustanovení

§ 19.

Dokud nebyla majetková podstata, znárodněná podle tohoto zákona, převzata národním podnikem, platí o zatímní správě předpisy § 37 dekretu s tou odchylkou, že ministr stavebního průmyslu může v dohodě s ministrem financí pověřit zatímní správou znárodněných podniků zmocněnce jemu odpovědné a stanovit rozsah jejich zmocnění.

§ 20.

Oprávnění k provádění staveb jakéhokoliv druhu může příslušný úřad udělit jen se souhlasem ministerstva stavebního průmyslu. Souhlasu je třeba též při zakládání nových podniků těchto odvětví podle oprávnění již dříve udělených.

§ 21.

Právní úkony a úřední úkony, potřebné k provádění tohoto zákona, jsou osvobozeny od poplatků a dávek. Toto osvobození neplatí pro obchodní činnost znárodněného podniku ani pro opatření učiněná likvidátorem při likvidaci právnické osoby nebo společnosti.

§ 22.

Výtěžky (důchody) dosažené ze znárodněného podniku až do dne převzetí jsou součástí základu pro vyměření daně důchodové, všeobecné i zvláštní daně výdělkové a daně rentové posledního vlastníka znárodněného podniku před jeho znárodněním.

§§ 23 až 27.

(Zrušeny těmito ustanoveními: § 311 trestního zákona č. 86/1950 Sb., § 324 zákona č. 87/

1950 Sb., o trestním řízení soudním, § 149 trestního zákona správního č. 88/1950 Sb. a § 93 zákona č. 89/1950 Sb., o trestním řízení správním.)

Poznámka:

Z ustanovení § 28 zákona č. 121/1948 Sb. a z ustanovení čl. V zákona č. 58/1951 Sb. vyplývají tyto počáteční dny účinnosti jednotlivých ustanovení nynějšího znění zákona:

- a) dnem 1. ledna 1948 nabyla účinnosti ustanovení § 1 odst. 1, 3, 4 a 5, § 2, § 4 odst. 1 až 7, § 5, § 6 odst. 1 a 2, odst. 3 písm. a) až c) a odst. 4, §§ 7 až 9, § 10 odst. 2, § 19 a § 22,
- b) dnem 1. ledna 1951 (t. j. dnem počátku účinnosti občanského soudního řádu) nabyla účinnosti ustanovení § 6 odst. 3 písm. d),
- c) dnem 28. července 1951 nabyla účinnosti ustanovení § 1 odst. 2, 6 a 7, § 3, § 4 odst. 8, § 10 odst. 1, 3 a 4, § 12, § 20 a § 21.

Ustanovení zákona, jejichž nynější znění vyplývá ze zákona č. 58/1951 Sb., provede ministr stavebního průmyslu v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

60.

Vládní nařízení

ze dne 24. dubna 1951,

kterým se rozšiřuje platnost zákona o národních podnicích průmyslových na národní podniky v oboru ministerstva stavebního průmyslu.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 57 zákona č. 103/1950 Sb., o národních podnicích průmyslových:

§ 1.

Platnost ustanovení zákona č. 103/1950 Sb. se rozšiřuje na národní podniky v oboru ministerstva stavebního průmyslu s odchylkami uvedenými v §§ 2 až 4.

§ 2.

(1) Posláním národních podniků v oboru působnosti ministerstva stavebního průmyslu je podle plánu uskutečňovat v úseku stavebnictví socialistickou výstavbu a přestavbu našeho národního hospodářství a tím přispívat k vzestupu národního bohatství, ke zvýšení hmotné a kulturní úrovně pracujících a k upevnění moci pracujícího lidu. Aby národní podniky plnily toto poslání, dbají o soustavné rozvíjení výrobních

sil ve stavebnictví a o zvyšování produktivity práce a hospodárnosti.

(2) Národní podniky v oboru působnosti ministerstva stavebního průmyslu v rámci jednotného hospodářského plánu vyrábějí stavební hmoty a konají práce a provádějí dodávky všeho druhu, jichž je třeba k provedení jakýchkoli staveb.

§ 3.

Ministr stavebního průmyslu rozhodne, přihlížeje ke druhu podnikové činnosti, zda u národního podniku bude jeden z jeho závodů určen jako základní závod, jehož správa bude zároveň obstarávat správu národního podniku.

§ 4.

Pro Československé stavební závody, národní podnik, platí zákon č. 103/1950 Sb. se změnami a v rozsahu stanoveném v § 10 zákona č. 121/1948 Sb., o znárodnění ve stavebnictví, ve znění zákona č. 58/1951 Sb.

§ 5.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem vyhlášení; provede je ministr stavebního průmyslu v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

61.

Zákon

ze dne 11. července 1951,

jímž se zrušují oprávnění civilních techniků a inženýrské komory.

Národní shromáždění republiky Československé usneslo se na tomto zákoně:

§ 1.

Oprávnění civilních inženýrů, civilních geometrů a úředně autorisovaných horních inženýrů (dále jen „civilní technické“) se zrušují dnem 31. prosince 1951. Po 31. říjnu 1951 nesmějí civilní technické přijímat nové práce.

§ 2.

Jakým způsobem a za jakých podmínek budou dokončeny práce, které převzali civilní technické ke splnění jednotného hospodářského plánu, a za jakých podmínek mohou přijímat takové práce po 31. říjnu 1951, určí vyhláškou v úředním listu ministerstvo stavebního průmyslu v dohodě se státním úřadem plánovacím a ústředním úřadem, do jehož působnosti náleží úkoly, k jejichž plnění tyto práce slouží.

§ 3.

Ministerstvo, do jehož oboru působnosti spadají podle své věcné povahy úkony, které dosud civilní technické vykonávali s účinkem úkonů provedených orgány veřejné správy, může v dohodě s ministerstvem stavebního průmyslu, a pokud jde o výzkum a technický rozvoj, též v dohodě s ústředním výzkumem a technického rozvoje pověřit těmito úkony orgány veřejné správy, národní nebo komunální podniky anebo lidová družstva (dále jen „orgány, podniky nebo družstva“); přitom určí, za jakých podmínek a v jakém rozsahu je budou tyto orgány, podniky nebo družstva vykonávat. Příslušné opatření vyhlásí v úředním listu.

§ 4.

(1) Civilní technické jsou povinni do 31. ledna 1952 odevzdat svou úřední pečeti a své archivy věcně rozříděné na svůj náklad okresnímu národnímu výboru svého bydliště.

(2) Civilní technické jsou povinni stroje, přístroje a pomůcky, které sloužily výkonu jejich povolání, odevzdat orgánům, podnikům nebo družstvům, vyzve-li je k tomu do 29. února 1952 ústřední úřad nadřízený těmito orgánům, podnikům nebo družstvům. Této povinnosti není, byly-li tyto stroje, přístroje a pomůcky již převzaty orgány, podniky nebo družstva.

(3) Okresní národní výbory sepíší ve lhůtě stanovené ministerstvem stavebního průmyslu a podle jeho pokynů archivy, stroje, přístroje a pomůcky, které sloužily výkonu povolání civilních techniků sídlících v jejich obvodech. Civilní technické jsou povinni spolupůsobit při tomto soupisu.

(4) Za stroje, přístroje a pomůcky, které budou civilní technické povinni odevzdat podle odstavce 2, se poskytne náhrada stanovená ke dni odevzdání podle cenových před-

pisů, a není-li jich, náhrada zjištěná na základě úředního odhadu. O náhradě a způsobu jejího poskytnutí rozhodne příslušný ústřední úřad v dohodě s ministerstvem financí.

(5) Právní úkony o převodech archivů, které jsou civilní technické povinni odevzdat podle odstavce 1, a strojů, přístrojů a pomůcek, které budou povinni odevzdat na vyzvání podle odstavce 2, pokud byly učiněny v rozporu s těmito ustanoveními v době po 1. lednu 1951, jsou neplatné.

(6) O věcech, o nichž se dověděli při výkonu svého povolání nebo v souvislosti s ním a které v obecném zájmu nebo v zájmu zúčastněných osob vyžadují, aby byly zachovány v tajnosti, jsou civilní technické povinni zachovávat mlčenlivost i po zrušení svého oprávnění.

§ 5.

Inženýrská komora v Praze a inženýrská komora v Bratislavě se zrušují dnem 31. prosince 1951; jejich práva a závazky přecházejí na stát. Zápisy v pozemkových knihách se provedou na návrh ministerstva stavebního průmyslu.

§ 6.

Působnost ministra (ministerstva) spravedlnosti ve věcech oprávnění úřadů (podniků) vyhotovovat geometrické (polohopisné) plány, příslušející mu podle katastrálního zákona a předpisů na jeho základě vydaných, se přenáší na ministerstvo stavebního průmyslu.

§ 7.

Zrušují se všechny předpisy, které odporují ustanovením tohoto zákona.

§ 8.

Tento zákon nabývá účinnosti dnem vyhlášení. Proveďte jej ministr stavebního průmyslu v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Gottwald v. r.

Dr. John v. r.

Zápotocký v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

62.

Vládní nařízení ze dne 10. července 1951

o závazcích váznoucích na některém znárodněném majetku.

Vláda republiky Československé nařizuje podle § 5 odst. 3 dekretu presidenta republiky č. 100/1945 Sb., o znárodnění dolů a některých průmyslových podniků, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících (vyhláška č. 107/1950 Sb.), podle § 5 odst. 3 dekretu presidenta republiky č. 101/1945 Sb., o znárodnění některých podniků průmyslu potravinářského, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících (vyhláška č. 109/1950 Sb.) a podle § 5 odst. 6 zákona č. 121/1948 Sb., o znárodnění ve stavebnictví, ve znění předpisů jej měnících a doplňujících (vyhláška č. 59/1951 Sb.):

§ 1.

(1) Toto nařízení se vztahuje na závazky vyplývající z práv váznoucích na majetku, který byl spolu s podnikem proto znárodněn, že sloužil nebo byl určen jeho provozu, ačkoliv patřil někomu jinému než vlastníku podniku.

(2) Závazky podle odstavce 1 se rozumějí zástavní práva, věcná břemena a jiné závady, váznoucí na znárodněném majetku v den znárodnění.

§ 2.

(1) Národní podnik, do něhož se začleňuje majetek podle § 1 odst. 1, vstupuje dnem jeho převzetí do závazků, které vyplývají z práv na něm váznoucích, s výjimkou závazků,

- a) podle nichž má majetek nebo jeho část přejít na třetí osobu,
- b) které vyplývají z práva předkupního,
- c) které vyplývají z práva zástavního váznoucího na majetku, který je určen k tomu, aby ho podnik trvale užíval,
- d) které vyplývají z práv, jejichž výkonem by byl ohrožen provoz nebo plnění plánovaných úkolů národního podniku,
- e) které vyplývají z práv zajištěných pro bývalého vlastníka znárodněného podniku nebo pro společníka společnosti jakéhokoli dru-

hu, která byla vlastníkem znárodněného podniku anebo pro osoby jim blízké,

f) které vyplývají z právních úkonů učiněných v úmyslu poškodit nebo ztížit znárodnění nebo zavléci majetkové hodnoty v době předcházející znárodnění, pro niž přiměřeně platí předpisy o odporovatelných jednáních vlastníka znárodněného podniku.

(2) Ustanovení odstavce 1 písm. c) se nevztahuje na případy, ve kterých vláda povolí výjimku na návrh věcně příslušného ministra učiněný v dohodě s ministrem financí.

(3) O tom, zda jde o závazky podle odstavce 1 písm. d), rozhodne k návrhu národního podniku jeho nadřízený orgán.

§ 3.

Národní podnik vstupuje do závazků podle tohoto nařízení v rozsahu omezeném hodnotou majetku do něho začleněného, na němž váznou práva závazkům odpovídající; hodnotou majetku se rozumí obecná cena majetku ke dni znárodnění. Je-li závazek zároveň zajištěn na jiném majetku, vstupuje národní podnik jen do části závazku určené poměrem hodnot majetku začleněného a ostatního. Je-li začleněný majetek předlužen závazky vyplývajícími z práv na něm váznoucích, do nichž podnik podle tohoto nařízení vstupuje, platí přiměřeně ustanovení § 5a dekretů č. 100/1945 Sb. a č. 101/1945 Sb. a § 6 zákona č. 121/1948 Sb. ve znění předpisů je měnících a doplňujících.

§ 4.

Příslušný ministr v dohodě s ministrem financí upraví směrnici vymáhání toho, co národní podnik již plnil ze závazku, do kterého podle tohoto nařízení nevstupuje.

§ 5.

Ustanovení tohoto nařízení platí přiměřeně, byl-li majetek uvedený v § 1 odst. 1 svěřen do správy orgánům v oboru ministrů těžkého průmyslu, lehkého průmyslu, potravinářského průmyslu nebo stavebního průmyslu anebo byl-li převeden do pravomoci jiného ministra nebo svěřen do správy komunálním podnikům nebo přenechán jiným právníkům osobám. Byl-li takový majetek přenechán jiným právníkům osobám, je nadřízeným orgánem ve smyslu § 2 odst. 3 věcně příslušné ministerstvo.

§ 6.

Věcně příslušným ministrem (ministerstvem) podle tohoto nařízení je ministr (ministerstvo), do jehož oboru působnosti patří národní podnik nebo komunální podnik anebo jiná právnická osoba nebo orgán vstupující do závazků, jež vyplývají z práv váznoucích na majetku do nich začleněném, jim svěřeném nebo přenechaném.

§ 7.

Toto nařízení nabývá účinnosti dnem 27. října 1945; provedou je ministři těžkého průmyslu, lehkého průmyslu, potravinářského prů-

myslu, stavebního průmyslu a financí v dohodě se zúčastněnými členy vlády.

Zápotocký v. r.

Kabeš v. r.

Kliment v. r.

Jonáš v. r.

Dr. Ing. Šlechta v. r.

Ing. Jankovcová v. r.
